

GræsUkrudtsPionererne / 1 problem – 3 løsninger testet

Konsulenten

LØSNING 2

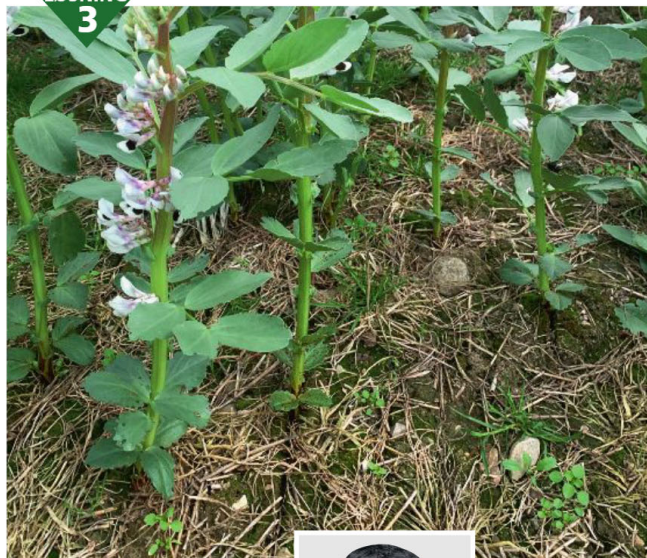
Der kan i parcellen med pløjning findes flere italiensk rajgræs planter. Effekten af Focus Ultra har været god.

Leif Kildeby, planteavlskonsulent VKST i Sorø. Leif er specialist i pløjefri dyrkning.

SEGES

LØSNING 3

Direkte såning af hestebønner efterlader ofte sårillen åben, men her har etableringen været vellykket og uden rajgræs. På fotoet ses en mere åben plet, men der er ingen rajgræs.

Carsten Fabricius er landskonsulent i ukrudtsbekæmpelse hos Seges Innovation.

Efterafgrøder i efteråret skal nedbryde rajgræsfrø

- Jeg er stadig noget bekymret over antallet af rajgræs, fortæller Leif Kildeby fra VKST.

Ligesom landmanden valgte Leif at så efterafgrøder efter høst - med harvning - for at udnytte en ny fremspiring af rajgræs. Og gentage sin idé om at få et fugtigt miljø i efterafgrøden til at nedbryde rajgræsfrø, fordi flere frø ville henfalde på jordoverfladen.

- Min parcel er placeret, hvor der ikke blev strategisk pløjet for to år siden. Det vil jeg udnytte og lave en strategisk pløjning inden såning af hestebønner, siger Leif Kildeby.

Derfor blev parcellen pløjet tre dage før såning af hestebønner, der blev sået 18. april. Der blev udført en god pløjning trods flere års pløjefri dyrkning. Der blev dog kortere tid fra pløjning til såning end planlagt, da der var planlagt at tromle inden såning for at lave et falsk såbed. Det kunne dog ikke lade sig gøre i dette forår.

Hestebønnerne står nu meget ensartet og tætte efter såning af 55 planter per kvadratmeter. Sådybden er syv centimeter. Under besøg i marken midt i juni kunne parcellen faktisk tydeligt spottes, da hestebønnerne er cirka 10 centimeter højere i den pløjede parcel end i resten af marken uden pløjning.

Til gengæld er der flest rajgræs i den pløjede parcel. Antallet er under fem per kvadratmeter, men der er alligevel tydeligt flere rajgræsser i parcellen.

Effekten af Focus Ultra har været god, og alle rajgræsser er nedvisnet.

Min strategi:

- Strategisk pløjning.
- Veletablerede hestebønner med god konkurrence.
- Bekæmpelse med Focus Ultra.

Uberørt stub i efteråret og direkte såning af hestebønner

- Jeg har været meget bekymret for, om vi kan vende udviklingen med rajgræs i særligt vores parcel, fordi der midt i parcellen er et område, hvor rajgræsmængden er så stor, at den minder om en godt etableret frøgræsmark, siger Carsten Fabricius fra Seges Innovation.

I efteråret lå hans parcel uberørt for igen at opnå stort henfald af frø på jordoverfladen, hvor de to andre valgte at så efterafgrøder.

- For ikke at fremprovokere nye frø af rajgræs har vi valgt at etablere hestebønnerne direkte uden forudgående harvning eller pløjning. Vi overvejede at få en Multiva såmaskine til at så hestebønnerne for at kunne skære dem dybt nok i. Men efter vores afprøvning af Bednar såmaskinens første såning af hestebønner fortsatte vi med den. Bednar såmaskinen skar dem fint ned i seks centimeters dyb-

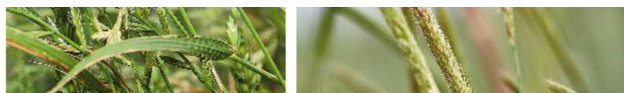
de. Efter såning blev parcellen tromlet for at lukke sårillen til, fortæller Carsten Fabricius.

Uden forudgående jordbearbejdning kan man fornemme, at fremspiringen er mindre end i de to andre parceller. Men plantetallet er stadig fint med 45 planter per kvadratmeter. Højden og volumen af hestebønnerne er også mindst i den direkte såede parcel.

Til gengæld er der stort set ingen rajgræs at se i parcellen. Selv i den svære plet med rajgræs er der ingen nyfremspiring af rajgræs. Men man kan tydeligt se ligene af rajgræs efter forårets glyphosatbehandling inden såning.

Min strategi:

- Direkte såning af hestebønner.
- To års vårsæd i træk.
- Henfald i uberørt stub i efteråret.

En målrettet indsats har på kort tid givet god effekt mod rajgræs

Konklusion: Kendskab til frøspild i marken og tilpasning af jordbearbejdning kan sammen med dyrkning af vårafgrøder give en perfekt IPM-strategi mod rajgræs. Det viser to års erfaringer fra marken.

KONKLUSION

Af Carsten Fabricius

I sommeren 2022 besøgte jeg Thomas Drehn's marker første gang. Der var enorme mængder rajgræs i vinterhveden, og det virkede uoverskueligt at vende udviklingen. Thomas og hans far Per Drehn var løbet ind i den perfekte storm efter flere år med pløjefri dyrkning og ingen vårsæd.

Både landmand, konsulent og Seges var enige om, at der skulle helt nye tiltag til for at vende udviklingen. Det har over de sidste to vækstsæsoner været spændende at arbejde med forskellige jordbearbejdningsstrategier og introducere et nyt sædskifte.

Helt tilbage fra efteråret 2022 blev afprøvet tre tilgange til etablering af efterafgrøder kontra ingen efterafgrøder. Det forskellige henfald af rajgræsfrø skal eftervises til efteråret 2024, hvor vi som udgangspunkt planlægger at så vinterhvede i en eller flere parceller. Jeg tror, der vil være en vis forskel mellem parcellerne, og at henfaldet vil være størst i den uberørte parcel fra Seges, der nu gennem to efterår har været uden berøring.

VKST har valgt at nulstille deres parcel med pløjning i dette forår efter flere års pløjefri dyrkning. Det bliver spændende at følge, om de tidligere nedharvede rajgræsfrø er opblandet helt ned i pløjedybden og dermed kommer op igen. Noget kunne tyde på, at der er kommet rajgræsfrø op, da der i denne parcel i foråret i

hestebønner er flest rajgræsplanter.

Direkte såning er brugbart

Det er meget imponerende at gå i hestebønnerne her i foråret for at vurdere rajgræsplanter i den direkte såede parcel. Billedet på side 34 viser, at der stadig er et kæmpe problem med rajgræs. Men nu har vi to gange håndteret det via direkte såning. Når der kan undgås en ny fremspiring ved at lade være med at røre jorden ret meget, giver det et mindre udgangspunkt for nyt rajgræs. Heller ikke i vårbyg var der frøspild, og der er ingen kemisk bekæmpelse i byg som følge af ALS-resistens.

Plamagen med rajgræs i Seges-parcellen spirede frem i juli, da sommerregnen startede. I parcellen er der nu to år uden frøspild, og det giver forhåbning om at kunne vende udviklingen. Det skal dog også erkendes, at den direkte tilgang med kun meget øver-

Thomas Drehn er godt tilfreds med sine hestebønner, der lige nu står og blomstrer. De er meget tætte og giver en god konkurrence mod ukrudt.

lig jordbearbejdning til vårbyg gav det laveste udbytte. Det tilskrives selvfølgelig metoden for etablering, men også håndtering af den store plamage med mange rajgræs.

Sædskifteafgrøder

To år med vårafgrøder sammen med målrettet jordbearbejdning giver gode resultater i håndtering af rajgræs.

Vårbyg var i det tørre år uden frøspild, og det kan kun lykkes, fordi vi i alle parceller var meget opmærksomme på at udnytte de tilgange til jordbearbejdning, som vi gjorde: VKST med efterafgrøder, Thomas Drehn med øverlig harvning i efteråret og Seges med direkte såning.

I år får vi igen et succesår med hestebønner, hvor kemien giver et godt bidrag med effekt fra en anden virkemekanisme. Men effekten af eftertænksom brug af jordbearbejdning er også afgørende.

Anvendte IPM tiltag

- Vårafgrøder to år i træk.
- Vårafgrøde, hvor andre ukrudtsmidler med alternative virkemekanismer bruges.
- Minimal jordbearbejdning ved såning.
- Henfald i efteråret af græsukrudsfrø.
- Frøspildet kendes, og jordbearbejdningen målrettes derefter.